

כהן גדול פרק שביעי נזיר

זב.

עין משפט
נר מצוה

לד א מיי פ"ד מהל' אבות העומדות הלכ' ב סמג עשין רמו: **לה** ב מיי פ"ב מהלכות מאכלות אסורות הל' כב סמג לאזין קלנ: **לו** ג מיי פ"ב מהלכ' טומאת מת הלכ' ח ופ"ז מהל' מירות הלכ' ב וע"ש כ"ח סמג עשין רלח:

ל' ד מיי' פ"ד מהלכות
טומאת מת הלכה ז:
לח ה ו מיי' שם הלכ' א'
ופ"ו מהל' נזירות
הלכה ב:
ל"ז ז מיי' פ"ו מהלכות
נזירות שם ופ"ד
מהלכות טומאת מת הלכה
ב:
מ' ח מיי' שם הלכה א':

פי' הרא"ש (המשך)
 ביה נשמה כמו חומט
 בתתי' (דמקומן) ודאי איז

ולגו להחשיבו בריה פחות
מכבשריה הואיל ולא הפול
בן נשמה פחות מאבן;
אבאבא הכיז נדפלה ביה
נשמה. כון נמלה חיז
חשבוהו בן נשמה חסדה
הואיל ועדיין יכולה
לחיות: איבעיז להו שדרה
האגוללות תנן. דוקא
שדרה ביה וכל מתני
דאגוללות תנן וכל
מטמאן באוהל השדרה
תרגוללות שידן מבי
למבטיהו הן בעיא. וכן מוכח
בשמשותף דמיהי הן בעיא
דאגוללות. תרגוללות
שדרה שרידי. חיז
מכמו גודו איזא רוב עלצין
נשמה. אגוללות תרגוללות
עלצין וכל טרופה
מפ' נשתברו כרוב בן
עדרים נשתברו כרוב בן א'
הטורה. שכייל שם שדרה
ממנה וקבא שרידי נשמה
ואן נפרקא טמא שחבך
מפרסם דהכי גמירי. אל א'

גידר מטאה השדרה לדין
 מי קניי הלא די גדר
 מטאה למא כי גדר
 מטאה אריך בעיץ לך מי
 קניי הלא גדר מטאה
 למא לך גולגולתה
 גולגולתה מיירי האפעס כי
 גדר מטאה אריך כלומר
 אלא די גדר תביעי לך א
 מטאה שדרה לדין
 מטאה (דברי) [אומר]
 ששה דברים ר"ע מטאה
 בכמוקן חזירי להו: ששה
 מטיסין שופריל תולשת
 ותולשת באורי מקום שאין
 עליה אוהל שי יטמאו
 הנהכים שם וכל הוראפס
 אמרו שהיו בקאים להכיר
 בעצמות שהם מטאה
 וגולגולתה והשחוט עשר
 לעצם ולידע אם הם מב'
 מטיס או ממת א ואמר
 שאין כאן שדרה ממת א
 וגולגולתה ממת אד והניזיר
 שהטחיל לעצמה בעודם
 בקבר⁶) אינו מגלה דאי
 מטיס טומאה אוהל אפילו
 שהם שדרה ממת א
 היה מגלה כיוון דאין
 השדרה שדרה כדמרי'
 גלילי דאין גלילי שיש
 מטאה. מטאה מי מטיס
 הן ד דברים כז' ועל חצי
 קצ' בעצמות וכו' מלא חצי
 ועל רובע בעצמות האב מב'
 מטיס שדרה אפלות
 חצי רובע בכסא חפלות
 אלאמל דלענין תולתת ציר
 אינו הכי ועל שדרה
 כשעשרה שחלץ לעצם
 אפי' שדרה ממת א
 שדרה וטומאה מב'

ר"י ש' בהם יבול בבוץ. ג' שרצים כתיב אשר יפול מהם אל תוכו ובמקום אחר כתיב אשר יגע זהם צמותם ה' כי'ל ניישז שני המקראות הללו וכו' ושיערו חכמים כעדשה דמיקריא מהם שזהו במקלט שרץ אחד ומיקריא זהם לפי שהחומט תחילת

קרתא ת"ש⁽⁶¹⁾ בהם
אי מהם יכול מקצתן
שיגע במקצתן שהוא
כעדשה שכן החומט
ש"מ שיעורא גמירי
כי בעינן שיעורא
אי מטמא דלא נפלה
בה נשמה לא תיבעי
לית: איבעיא להו
דלמא או שדרה או
שדרה שגירד רוב
הקבר אפילו משוברת
א ש"מ או שדרה או
קתני הא קמ"ל דכי
עי לך תא שמע רבי
י"ם ר' עקיבא מטמא
בו ר' עקיבא ומעשה
עצמות לכהכ"נ של
ונכנס תודום הרופא
אמרו אין כאן שדרה
יכא שדרה דמחרא
וגולגולת דמחרא נזיר
דרה או גולגולת תנן
לא מיבעיא שדרה
ליכא אלא אפי' או
גולגולת ממת אחד
ייא ומה הן ששה
מטמא וחכמים
הזן המת שבא משני
תני שבא משני בני

מעמא היגידר הא לא גיגד טמא
וקס"ד לאיירי בלא גיגולות
ואפ"ה טמאה וס"מ דלו שדרה או
גיגולות פנן ומשני מי קמי הא לא
גיגד טמאה הא קמ"ל דכי גיגד

טעוהר וואלדן מיצעי לך פירוש מי קמי הא לא גירד טמאה בלא
וולגולות דלמא כשיש עמה גולגולות איירי ואע"פ [כן] כי גירד רוב
וללעות שבה טעוהר: וואלדן מיצעי לך. כלומר בלא גירד ואין שם אלא
השדרה בלא גולגולות מיצעי לך: **תא** שמע רבי יהודה אומר ששה
דברים ר"ע מטמא. בסמוך קא חשיב להנך ששה דברים וחכמים
מטהרין וחזר בו ר"ע: **מעשה** שהביאו קופה מלאה עצמות
למבית הכנסת של טריים. פירוש לורפי נחשת: אינאיהו בלוי. במקום
שזין גג עליו פן יטמאו בזהל הנכנסין שם: נכנס חודש הרפואה
וכל הרפואים עמו ואמרו אין כאן שדרה ממת אחר. ובפירוש משניות
מנאמי דהכי איתא בספרי אמרו הוואל ויש כאן מטהרין [ומטמאין]
נעמוד למנין פירוש ר"ע וחכמים שנחלקו בשדרה ובגולגולות הבאים

והתחילו מר' עקיבא תחילה וטוהר אמרו לו הווליו ואחא הוא שהיה
 ימי ממת חלד: הא איכא שדרה או גוולות דמת חלד מיר מגלח עליה
 ועיא שדרה וגוולות דמתא אחד ליכא ז"ע מה היו צריכין להראות
 וזאת אמרין לעיל דאף ממת אחד טוהרם ואומר רבינו יצחק דאיידי
 שזני: **ל"ש** ממנייה מה הן צעוה דברים שר"ע מסבא והבחים
 שני בן ארם ועל חצי קר ששמו שבא מב' מתי. ומלך קאמר הכא
 דמתא דר"ע ורבנן יש להוריך דהכא לענין תגלחת מיר איירי דאין מגלח
 אינו מגלח דמתן דמתניתין והסת לענין טומאת אהל גרידא קמני:
 יוני' לר"ע ופליגי רבנן עליה והכא תנן דר"ע^ה הדך ציה וצדין הוא
 בלר"ע ברביעית מגלח נקט הכי. הר"ף: **ועל עצם כשעורה**
 ואשדרה וגוולות. במסכת אלהות (פ"ב מ"ו) תניא וצדיק וצדיק
 אהא גולגולת הני שבעה הויין. ק"ו דנחלקו בו ר"ע ורבנן וצדיק
 ואומני לעולם שדרה וגוולות כמרי חשיב לו ואומני עטם כשעורה
 עטם כשעורה יחיד הוא דפליגי עליה דמניא עטם כשעורה כו':

ואיבער

אמר רב יהודה מדסקרפא ת"ש. אלה העמאים לכם בכל השנה כל הנוגע בהם במותם וגו' (ויקרא יא) אי בהם יכול זבולם דמי נגע זבולם יהא טמא אבל לא אִזְבַּמְקֻמוֹ ת"ל וכל אשר יפול עליו מהם במותם כו' ושיערו חכמים. שמגע עדשה יעמא שהוא

כעדשה ששורה ככולו: שכן החומט
 כו'. ומדקא צעי שיעור דבריה כעדשה
 ש"מ שיעורא דבריה כולה צעינ ואי
 חסרה שיעורא נפקא לה מכלל
 טומאתה ויהי לעינא אכילה: אמר
 ר' שמעיה כי צעינ שיעורא דבריה
 צמידי דכל ברייתו כעדשה אבל גבי
 נמלה כפפחות מעדשה הויא דה
 שמה דהא שלימה נמי לא הויא כולה
 כעדשה לא צעינ שיעורא ואכתי
 תצעי לך: אמר רבא פ"ס [שדרה]
 שגיר רוב ללעות שבה. שעקר רוב
 ללעות שבה טהורה ואע"ג שכן
 מונחות בזה: וצקבר כו'. מפני
 שהקבר מצרפה להיות זכמו שלה.
 הא לא גירד טמאה ואע"ג דליכא
 גולגולת בדה וש"מ דשדרה או
 גולגולת טען: אידיד. לא גירד עדין
 מיבעי לך: ששה דברים. לקמן
 קחשיב להו: של טרסיים. לרפי
 נחשת ואמרי לה של אונה אומה
 ואמרי לה אורגים ודומה לו במסכת
 ע"ו (דף ק"א): במעשה דרבי אליעזר
 כשנתפס למלכות דלמר להו רבס
 של טרסיים אמי: והניחור צלורי.
 כדי שלא יהיו מיטמאין בזאת עזמות:
 ונכנס טודוס הרופא. שהיה צקי
 ומומחה אם הן ממת אחד או משני
 מהם: ואמרו אין כאן שדרה ממנה
 אדם ואי שער מזה לא אכילה

וגולגולת דממת אחר
שדרה ממת אחד א
ליבא תא שמע ממ
דברים שרבי עקי
המטהרין ^זועל אבר
מתים ^זועל אבר מן
אדם ^זועל חצי קב עץ
ועל רביעית דם ה
כשעורה שנחלק לשנ

מיציעו קאמער לא מיציעו שדרה וגולגולת דמא אחד כדי שיעור
טומאת אהל דליכא אלא אפילו שדרה ממא אחד וגולגולת ממא
אחד דלדברי ר"ע הוה מטמא לא איכא: **ס"ג ממניינא**. דשקא דברים
על אבר מן המא הבא מצ' מתים כגון הזרוע או השוק שיש בו
שתי עצמות והאחד בא ממא אחד והאחר בא ממא שני וקרויין הן
אבר אחד: **ר"ע מטמא והכמים מטמאים**. לפי שלא אמרו שיהא
מטמא בזהל אלא בזהר ממא אחד ואבר מן החי הבא מאדם אחד
ומצי קב עצמות הבא ממא אחד ורביעית דם הבא ממא אחד במגע
ולא בזהל ולדברי ר"ע אפי' בזהל ועם כשעורה ממא אחד וכל
אלו אומר ר' עקיבא שאפי' הן בצאן משני מתים הרי אלו מטמאין:
לעולם

משני מתיס ובסמוך מייתי לה ובמס' אהלות פ"ב (מ"ו) נמי תנן פלוגתא מטמא טיהרת יהו טהורין: **מעמא** דליבא שדרה בל דמת חדא וש"מ או שדרה או גולגולת תנן. ודמי דלמא לא מיציעא קאמר לא לרופאים אס השדרה ממא אחד או לא והא מתקמא היתה הפלוגתא וקמו כגון דעל אותן עצמות האלה צדוקן ובצר ואמר לעיל הקדמ' מה שצדוקן (משפירין) ע"א אבר מן המת שבא משני מתיס וצ"ל אבר מן החי שבא ועל רובע עצמות הבא משני מתיס כדמתן במסכת אהלות (פ"ב מ"ו) צ"ל על פחות מחצי קב ולהכי נקט חצי קב דעל רובע הקב דלמ"ס ממת א' ו**שבא** משני מתיס. דלילו צא ממת אחד לר"ע מגלח כדמתן צ' דמיציע' ליה למיינק לרצנן על חצי לוג דס' הבא משני מתיס אלף איידי (ד' וע"א רביעית דס' ב') וע"א עצמן בשעורה שנחלק ל'שנים. אף כי פלוגתא דר"ע ורבנן השדרה וגולגולת משני מתיס: (ט' ו' א"ר א') צ"ל אף שגם דברים אלה ודאי שדרה וגולגולת דס' דלא מטמא הו' אלא מחושבנא דרשה דברים דכי קמני ששה דברים ל'שנים' על ר"ע לא

מסורת הש"ס

(א) [מחגיגה יא. מדה נו.],
(ב) תוספתא דאהלות פ"ב,
(ג) שם פ"ד, (ד) (אהלות
פ"ב), (ה) ש"ך לע"ב,

תורה אור השלם

1. אֱלֹהֵי הַטְּמָאִים לָכֶם
בְּכָל הַשְּׂרֹץ כָּל הַנּוֹעַ
בָּהֶם בְּמָתָם יִטְמָא עַד
הָעֶרֶב: וַיִּקְרָא יָא לֹא

נוסחת הריב"ן

א' במקלמן: ב' שהוא:
ג' דפחות: ד' להיות שלמה:
ה' הרופא וקא מטער להו:
ו' היה אומר:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה טעמא וכו'
הא איכא שדרה דמת
אחד:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א גמ' הא לא קתני "נ"ב
 ע"י חוס' ד"ה טעמא
 דגירד וכו'; **ב** תרם ד"ה
 טעמא דליכא שדרה דמת
 חדא. תיבות דמת חדא
 נמחקו וי"צ דמחלל:
ג ד"ה רביעית דס שגא
 משני מחס' וכו' כ"ל:
ד ד"ה ועל עטם כשעורה
 ועל רביעית דס וכו' ועל
 עטם כשעורה. מן תיבות
 ועל רביעית עד כשעורה
 נמחק:

הגהות התוספות

1. חיבת וכו' נמחק. 2. ז"ל
- וכו' ואמר. 3. ז"ל אפילו
- דאמי. 4. ז"ל מה דר"ע.
5. ז"ל כחד חשיב ליה.
6. ז"ל דפליגי רבים.

מוסף רש"י

בהם. בשרים כמיזל
הטוב נזה (נדה נז). ת"ל
מהם. וכל אשר יפול עליו
מהם במוות יטמא (שם
והגיגה יא). החומט.
אומר אני שהוא מין שרץ
שקורין ליומ"א הגדל
בקליפה הלוכלת ומתעגלת
תמיד כל כמה שגדל ותחילת
הניצח בקליפה של ערשה
היא (שם).

פי' הרא"ש

ת"ש בהם יכול בכורין
בשרצים כתיב וכל אשר
יגע בהם דמשמע שפי
בשרץ שלם ת"ל כל אשר
מפלה מהם דמשמע אפי'
זקוקין ואז כתיב וכל אשר
ב' מקראות הללו: ושעור
בכעושהו דהיינו מקצתו
וקרין להם כלל שיינו
שהחוטם תחת שלם ביינו
בכעושהו חולת שלם: שיינו
שעורא מימי. ידא אמרת
דמלת שנקצוהו ורגלה
דקריה בריה (ואכתי) ואף
רעתה) אין בו (בכעושהו)
דחליתו ברייתו ששהוא
שאינ בו אלא כעושהו
עילוי' מיניה דפחות
מכעושהו (ממאן)
ודחי י' בעי שיעורא
בכעושהו חוכא דלא נפלה